

H.S. 2nd YEAR

Pre-Final Examination/2023

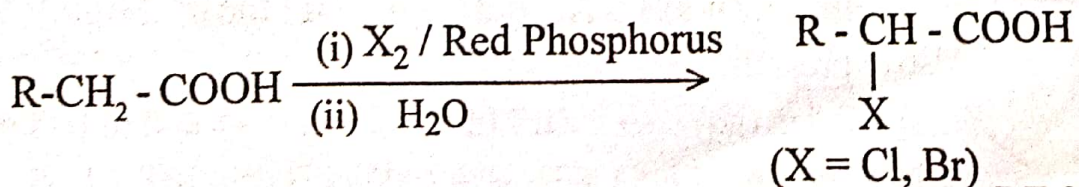
Subject : Chemistry

Full Marks : 70

Time : 03:00 Hrs.

[The figures in the margin indicate full marks for the questions]

1. The unit of rate constant for a Zero order reaction is - 1
শূন্য ক্রমৰ বিক্ৰিয়াৰ বাবে গতি ধ্রুবকৰ এককটো -
(i) S^{-1} (ii) $L^2M^{-2}S^{-1}$ (iii) $MolL^{-1}S^{-1}$
2. Give the relationship between molar conductivity and specific conductivity. 1
মলাৰ পৰিবহনতা আৰু বিশিষ্ট পৰিবহনতাৰ সম্বন্ধটো লিখা।
3. What will be the impact on K_f when the molality of a solution is doubled? 1
এটা দ্ৰৱৰ ম'লেলাইটি দুগুণ বঢ়ালে K_f ৰ ওপৰত কি প্ৰভাৱ পৰিব?
4. Why are Zn, Cd and Hg normally not regarded as transition metals? 1
সাধাৰণতে Zn, Cd আৰু Hg ক কিয় সংক্ৰমণশীল ধাতু বুলি বিবেচনা কৰা নহয়?
5. Give one example of Co-ordination compound which is used in medicine. 1
ঔষধীয় ৰাসায়নত ব্যৱহাৰ কৰা এটা সমন্বয়ী যৌগৰ উদাহৰণ দিয়া।
6. Predict the order of reactivity of the following compounds in S_N1 reaction. 1
তলত দিয়া যৌগবোৰৰ S_N1 বিক্ৰিয়াৰ প্ৰতি সক্ৰিয়তাৰ ক্ৰম পূৰ্বানুমান কৰা -
 $C_6H_5CH_2Br$, $C_6H_5CH(C_6H_5)Br$, $C_6H_5CH(CH_3)Br$
7. Write the equation involved in Kolbe's reaction. 1
ক'ল্বৰ বিক্ৰিয়াৰ বাবে ৰাসায়নিক সমীকৰণ লিখা।
8. Name the reaction : 1

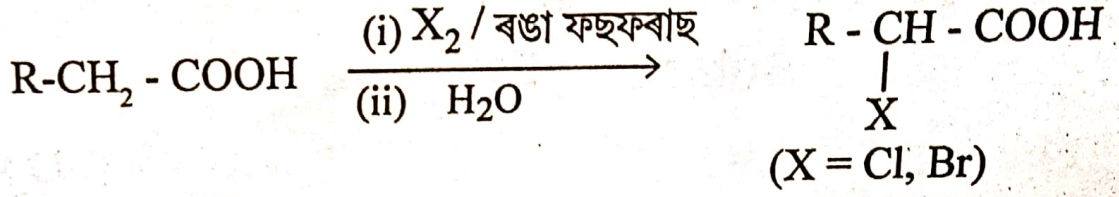

P.T.O.

- (2) -

বিক্রিয়াৰ নাম লিখা :

9. How will you convert Benzene into Aniline? 1

বেনজিনক এনিলিনলৈ কিদৰে পৰিবৰ্তন কৰিবা?

10. What products would be formed when a nucleotide from DNA containing thymine is hydrolysed? 1

থাইমিনযুক্ত DNA ৰ পৰা পোৱা নিউক্লিঅ'টাইড এবিধৰ জলবিশ্লেষণ ঘটালে কি কি দ্ৰব্য উৎপন্ন হয়?

11. The freezing point depression constant for water is $1.86^\circ \text{Cm}^{-1}$. If 5.0 g of Na_2SO_4 is dissolved in 45 g of water, then freezing point is changed by 3.80°C . Calculate the Van't Hoff factor for Na_2SO_4 . 2

পানীৰ হিমাংক অৱমন ধ্ৰুৱকৰ মান হৈছে $1.86^\circ \text{Cm}^{-1}$ যদি 45 g পানীত 5.0 g Na_2SO_4 দ্ৰৱীভূত কৰা হয়, তেন্তে হিমাংক 3.80°C লৈ অৱনমিত হয়। এতিয়া Na_2SO_4 ৰ বাবে ভেণ্ট হফ গুণকৰ মান নিৰ্ণয় কৰা।

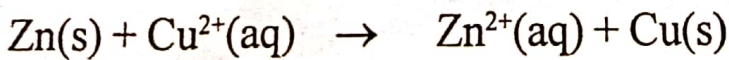
Or/ নাইবা

State Henry's law. Why do gases nearly always tend to be less soluble in liquids as the temperature is raised? 2

হেনৰীৰ সূত্রটো উল্লেখ কৰা। উষ্ণতা বৃদ্ধি হ'লে গেছবোৰ সদায় তৰলত কিয় অতি কম পৰিমাণে দ্ৰৱীভূত হয়?

12. The standard electrode potential for Daniell Cell is 1.1 V. Calculate the standard Gibbs energy for the reaction : 2

ডেনিয়েল কোষৰ প্ৰমাণ বিভবৰ মান 1.1 V হ'লে নিম্নোক্ত বিক্ৰিয়াটোৰ প্ৰমাণ গীৰছ শক্তিৰ পৰিবৰ্তন গণনা কৰা -

Or/ নাইবা

Write down anode and cathode reaction for galvanic cell formed by the reaction. $\text{Zn(s)} + 2 \text{Ag}^+(\text{aq}) \rightarrow \text{Zn}^{2+}(\text{aq}) + 2 \text{Ag(s)}$.

Also express the cell.

1+1=2

$\text{Zn(s)} + 2 \text{Ag}^+(\text{aq}) \rightarrow \text{Zn}^{2+}(\text{aq}) + 2 \text{Ag(s)}$ বিক্ৰিয়া ব্যৱহাৰ কৰি উৎপন্ন গ্যালভেনিক কোষৰ এনড আৰু কেথডৰ বিক্ৰিয়া লিখা। আৰু কোষ

- (3) -

13. Define rate of a reaction. Establish the rate equation for first order reaction. 1+2=3

বিক্রিয়াৰ গতিবেগ কাক বোলে? প্রথম ক্রমৰ বিক্রিয়াৰ গতি সমীকৰণ প্রতিষ্ঠা কৰা।

14. What is meant by 'disproportionation' of oxidation state? Give an example. 1+1=2

কোনো জাৰণ অৱস্থাৰ অসমঞ্জসতা মানে কি? অসমঞ্জস বিক্রিয়া এটাৰ উদাহৰণ দিয়া।

Or/ নাইবা

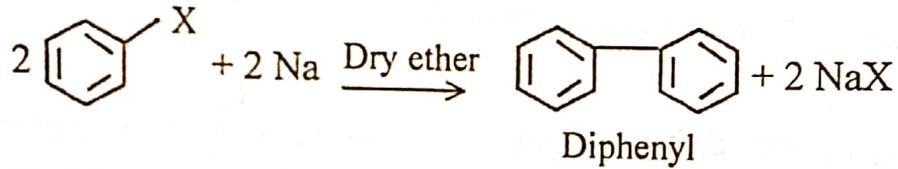
Explain why Cu^+ ion is not stable in aqueous solutions? 2

জলীয় দ্ৰৱত Cu^+ কিয় সুস্থিৰ নহয় ব্যাখ্যা কৰা।

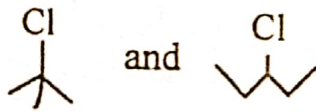
15. Define Ligand. Write IUPAC name of $[\text{Pt}(\text{NH}_3)_2\text{Cl}(\text{NO}_2)]$ 1+1=2
লিগাণ্ড কাক বোলে? $[\text{Pt}(\text{NH}_3)_2\text{Cl}(\text{NO}_2)]$ ৰ IUPAC নাম লিখা।

16. (a) Name the reaction: 1+1=2

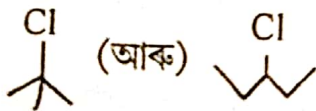
বিক্রিয়াৰ নাম লিখা :

(b) Which compound will undergo faster $\text{S}_{\text{N}}1$ reaction? 5

কোনটো যৌগৰ ক্ষেত্ৰত $\text{S}_{\text{N}}1$ বিক্রিয়াৰ গতিবেগ সৰ্বোচ্চ হ'ব? 12x6

= 12

= 12

18x5
= 90

17. (a) How phenol is obtained from aniline? 1

এনিলিনৰ পৰা ফিনল কেনেকৈ প্ৰস্তুত কৰিব? ~~17+11+96~~

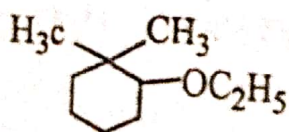
Or/ নাইবা

Convert phenol to picric acid. ~~17+11~~ 1

পৰিৱৰ্তন কৰা - ফিনলৰ পৰা পিকৰিক এছিড।

(b) Write the IUPAC name of:

IUPAC নাম লিখা - 1

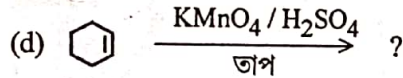
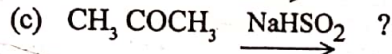
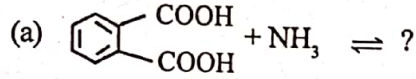

P.T.O.

- (4) -

18. (i) Distinguish between Aldehyde and Ketone by oxidation. 2
জাৰণৰ সহায়ত এলডিহাইড আৰু কিটনৰ তুলনা কৰা।

(ii) Complete the reaction (any two): 1+1=2
বিক্ৰিয়া সম্পূৰ্ণ কৰা (যিকোনো দুটা):

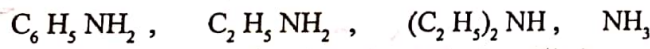

19. (a) Write short notes on Hofmann degradation. 1
হফমেন অবনমনৰ টোকা লিখা

Or/ নাইবা

Arrange the following in decreasing order of their basic strength: 1

তলত দিয়াবোৰক সিহঁতৰ ক্ষাৰকীয় ধৰ্মৰ অধঃক্রমত সজোৱা -

(b) P_{K_b} of aniline is more than that of methylamine. Why? 1
মিথাইল এমাইনৰ তুলনাত এনিলিনৰ P_{K_b} ৰ মান কিয় বেছি হয়?

20. (a) What are essential and non-essential amino acids? Give one example of each type. 1+1=2
অপৰিহাৰ্য আৰু অনাপৰিহাৰ্য এমিন' এছিড কি? প্ৰতিবিধৰে এটাকৈ উদাহৰণ দিয়া।

(b) Write the products on the treatment of D-glucose with HI and Bromine water. 2

D-glucose ৰ লগত HI আৰু ব্ৰ'মিন পানী বিক্ৰিয়া ঘটালে কি উৎপন্ন হয় লিখা।

21. (a) Calculate the mole fraction of ethylene glycol (C₂H₆O₂) in a solution containing 20% of C₂H₆O₂ by mass. 2
ভৰ হিচাপে 20% গাঢ়তাৰ ইথিলিন গ্লাইক'লৰ (C₂H₆O₂) দ্ৰৱ এটাত ইথিলিন গ্লাইক'লৰ ম'ল ভগ্নাংশ নিৰ্ণয় কৰা।

P.T.O.

- (5) -

Or/ নাইবা

18 g of glucose (C₆H₁₂O₆) is dissolved in 1 Kg of water in a saucepan. At what temperature will water boil at 1.013 bar? K_b for water is 0.52 Kkgmol⁻¹.

এটা চচপেনত 1 Kg পানী লৈ 18 g গ্লুক'জ (C₆H₁₂O₆) দ্ৰৱীভূত কৰা হ'ল। 1.013 bar চাপত দ্ৰৱটো কিমান উষ্ণতাত উৰিলিব? পানীৰ K_b ৰ মান 0.52 Kkgmol⁻¹।

(b) State Raoult's law. A solution of glucose water is labelled as 10% (w/w). What would be the molality and mole fraction of each component in the solution? 2
ৰাউল্টৰ সূত্ৰটো উল্লেখ কৰা। গ্লুক'জৰ এটা জলীয় দ্ৰৱৰ গাঢ়তা 10% (w/w) হ'লে ইয়াৰ ম'লালিটি আৰু প্ৰত্যেকটো উপাংশৰ ম'ল ভগ্নাংশ কিমান হ'ব?

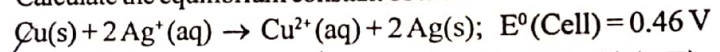
22. (a) What is Faraday? State Faraday's first law of Electrolysis. 1+1=2

ফেৰাডে কাক বোলে? ফেৰাডেৰ বিদ্যুৎ বিশ্লেষণৰ প্ৰথম সূত্ৰটো লিখা।

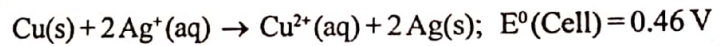
(b) Calculate the P^H at which the potential of hydrogen electrode will be 0.059 V. 2
হাইড্ৰ'জেন বিদ্যুৎদ্বাৰৰ বিভৱৰ মান 0.059 V হ'লে P^H মান কিমান হ'ব নিৰ্ণয় কৰা।

Or/ নাইবা

Calculate the equilibrium constant of the reaction

নিম্নোক্ত বিক্ৰিয়াৰ বাবে 298 K উষ্ণতাত সাম্য ধ্ৰুৱকৰ মান গণনা কৰা -

(c) Explain how rusting of iron is envisaged as setting up of an electrochemical cell. 2

এটা বিদ্যুৎ ৰাসায়নিক কোষ সৃষ্টিৰ মাধ্যমেৰে আইৰণৰ মামৰে ধৰা প্ৰক্ৰিয়াটো সংঘটিত হয় - ব্যাখ্যা কৰা।

23. (a) For a reaction, A + B → Product; the rate law is given by r = k [A]^{1/2} [B]². What is the order of the reaction? 1

A + B বিক্ৰিয়াজাত পদাৰ্থ; এই বিক্ৰিয়াটোৰ গতি সূত্ৰ

r = k [A]^{1/2} [B]² হ'লে বিক্ৰিয়াটোৰ ক্ৰম কিমান হ'ব? P.T.O.

⇒ r = k [A]^{1/2} [B]²
x + x = 1/2 + 2

- (6) -

- (b) A first order reaction is found to have a rate constant, $k = 5.5 \times 10^{-14} \text{ S}^{-1}$. Find the half life of the reaction. 2
প্রথম ক্রমের বিক্রিয়া এটার গতি ধ্রুবক মান $k = 5.5 \times 10^{-14} \text{ S}^{-1}$ হলে বিক্রিয়াটোর অর্ধ-জীবন কাল নির্ণয় করা।

Or/ নাইবা

Show that in a first order reaction, time required for completion of 99.9% is 10 times of half-life ($t_{1/2}$) of the reaction. 2

দেখুওবা যে প্রথম ক্রমের বিক্রিয়া এটার 99.9% সম্পন্ন হোবার বাবে প্রয়োজনীয় সময় বিক্রিয়াটোর অর্ধ-জীবন কাল [half-life ($t_{1/2}$)] ব দহগুণ।

24. (a) Compare the chemistry of the actinoids with that of lanthanoids with reference to electronic configuration and oxidation states. 2
ইলেকট্রনীয় বিন্যাস আৰু জারণ অৱস্থা ভিত্তিত এষ্টিনয়ড আৰু লেণ্থেনয়ডসমূহৰ বাসায়নিক ধৰ্ম তুলনা কৰা।

- (b) Why is Cr^{2+} reducing and Mn^{3+} oxidising when both have d^4 configuration? 2

Cr^{2+} আৰু Mn^{3+} ৰ উভয়ৰে d^4 ইলেকট্রনীয় বিন্যাস থকা সত্ত্বেও Cr^{2+} এ বিজাৰক আৰু Mn^{3+} এ জাৰকৰ ধৰ্ম কিয় দেখুৱায়?

25. (a) What is spectrochemical series? Explain the difference between a weak field ligand and strong field ligand. 2
স্পেকট্ৰ'বাসায়নিক শ্ৰেণী কি? মৃদু ক্ষেত্ৰ লিগাণ্ড আৰু তীব্ৰ ক্ষেত্ৰ লিগাণ্ডৰ পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা কৰা।

Or/ নাইবা

Discuss the nature of bonding in metal carbonyls. 2

ধাতৱ কাৰ্বলিন যৌগত বান্ধনিৰ প্ৰকৃতি আলোচনা কৰা।

- (b) $[\text{Cr}(\text{NH}_3)_6]^{3+}$ is paramagnetic while $[\text{Ni}(\text{CN})_4]^{2-}$ is diamagnetic. Explain why? 2

$[\text{Cr}(\text{NH}_3)_6]^{3+}$ অনুচুম্বকীয়, আনহাতে $[\text{Ni}(\text{CN})_4]^{2-}$ অপচুম্বকীয়; ইয়াৰ কাৰণ ব্যাখ্যা কৰা।

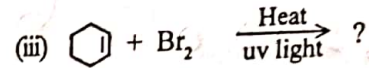
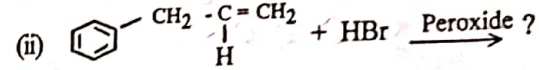
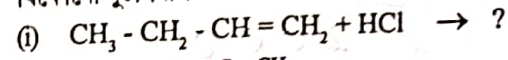
26. (a) Why is sulphuric acid not used during the reaction of alcohols with KI? 1

এলকোহলৰ সৈতে KI ৰ বিক্রিয়াত ছালফিউৰিক এছিড কিয় ব্যৱহাৰ কৰা নহয়?

R.T.O.

- (7) -

- (b) Write the products of the following reactions (any two): 2
যিকোনো দুটা বিক্রিয়াৰ বিক্রিয়াজাত পদাৰ্থ লিখা:

27. (a) How 2° alcohol is prepared from Grignard reagent? 1
গ্ৰীগনাৰ্ড বিকাৰকৰ পৰা কেনেকৈ 2° এলকোহল প্ৰস্তুত কৰিবা?
(b) Write short notes on Williamson ether synthesis or Reimer-Tiemann reaction. 2

টোকা লিখা: উইলিয়ামছনৰ ইথাৰ সংশ্লেষণ পদ্ধতি নাইবা ৰাইমাৰ-টাইমেন বিক্রিয়া।

28. (a) Give simple chemical test to distinguish between Propanal and Propanone. 1

প্ৰপানেল আৰু প্ৰপান'নৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুৱাবলৈ একোটাকৈ সৰল বাসায়নিক পৰীক্ষা লিখা।

- (b) Describe the following (Any one): 2

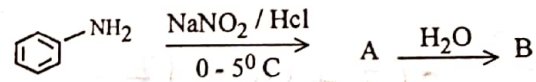
তলত দিয়াবোৰ বৰ্ণনা কৰা (যিকোনো এটা):

(i) Cross aldol condensation (ক্ৰছ (Cross) এলডল ঘনীভৱন)

(ii) Cannizzaro reaction. (কেনিজাৰ' বিক্রিয়া)

29. (a) Identify A and B 2

A আৰু B চিনাক্ত কৰা -

- (b) Convert Aniline into 1, 3, 5 - tribromobenzene. 1

এনিলিনক 1, 3, 5 - ট্ৰাইব্ৰম'বেনজিনলৈ পৰিৱৰ্তন কৰা।

30. What are the different types of RNA found in the cell? 2

কোষত পোৱা RNA ৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰবোৰ কি কি?

- x x x x -